

Til PMR

Fra Seksjon for studiekvalitet

Sakstype:	Orientering
Møtedato:	13. Mai 2024
Notatdato:	30. April 2024
Arkivsaksnummer:	2023/26594
Saksbehandler:	Kristin Steen Slåttå

Status oppfølgingspunkter fra rapport «Retningslinjer for fastsettelse av anbefalt litteratur ved Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo»

Bakgrunn

- Arbeidsgruppen la våren 2023 frem rapport «Retningslinjer for fastsettelse av anbefalt litteratur ved Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo» for PMR og ved instituttene ved fakultetet. PMR sluttet seg til anbefalingene fra arbeidsgruppen.
- Arbeidsgruppen la frem en rekke forslag til tiltak for å styrke saksbehandlingen i forkant av litteraturbeslutninger ved fakultetet. De ulike tiltakene er fulgt opp over lengre tid, i flere fora og implementert i ulike reglement.

Oppfølgingspunkt	Fora	Status
Arbeidsgruppen anbefaler at faglærere oppfordres til å kvalitetssikre fagbøker som skal benyttes i undervisningen med fagfellevurdering og at dette vektlegges i prosessene som fører fram til valg av litteratur (kap. 5.4). Arbeidsgruppen vil også anbefale at faglærere oppmuntres til å utgi lærebøker med åpen tilgang (kap. 5.4)		Utarbeidet en veiledningsside for ansvarlig faglærere, denne anbefalingen fremgår her: Fastsettelse av læringsmål og litteratur på Masterstudiet i rettsvitenskap - For ansatte - Universitetet i Oslo (uio.no)
Arbeidsgruppen vil anbefale at formålet med og kriteriene for innføringslitteratur, hovedlitteratur og eventuelt tilleggslitteratur blir klargjort av PMR (kap. 5.5).	Legges frem for vedtak i PMR 13. mai 2024	Diskutert i PMR 5. mars 2024, enighet om tittel på kategoriene
Arbeidsgruppen mener at det har stor verdi at studentene kan velge mellom ulike fremstillinger der det er mulig (kap. 5.6).	Legges frem for vedtak i PMR 13. mai 2024	Forslag om hvor mange ulike fremstillinger som del av definisjonen av kategorien «Hovedlitteratur». Inntatt følgende obligatoriske punkt i skjema for innmelding av endring av litteratur på studieårene: «Kan studentene velge mellom flere alternativer for hovedlitteratur i dette faget», dersom «Nei» blir man bedt om å begrunne hvorfor.
Arbeidsgruppen anbefaler at ansvarlige faglærere på fagområder der det er få litteraturalternativer, og særlig på fagområder der det bare er ett alternativ, tar initiativ til at faglærergruppene vurderer om det finnes egnede alternativer som kan inkluderes (kap. 5.6).		Mulig å igangsette prosess hvor en undersøker hvilke fag dette dreier seg om, og gi disse en oppfordring til å vurdere alternativer. Avhenger av vedtak 13. mai 2024, om PMR vedtar mål for antall alternative fremstillinger.
Etter arbeidsgruppens vurdering bør unnlater av å anbefale alternativ litteratur		Inntatt følgende obligatoriske punkt i skjema for innmelding av endring av litteratur på studieårene: «Kan studentene velge

<p>kunne begrunnes konkret i f.eks. at det ikke finnes aktuelle fremstillinger eller at fremstillingene som finnes ikke oppfyller grunnleggende krav, som f.eks. at fremstillingen ikke i tilstrekkelig grad er oppdatert, er svekket av klare faglige mangler eller ikke dekker læringsmålene (kap. 5.6).</p>		<p>mellom flere alternativer for hovedlitteratur i dette faget», dersom «Nei» blir man bedt om å begrunne hvorfor.</p>
<p>Arbeidsgruppen understreker at den nedre terskelen for å sette opp litteratur som hovedlitteratur ikke bør legges for høyt (kap. 5.10).</p>		<p>Inntatt på veiledningssiden for ansvarlig faglærere, under «Flere alternativer av hovedlitteraturen i obligatoriske emner», første avsnitt: Fastsettelse av læringsmål og litteratur på Masterstudiet i rettsvitenskap - For ansatte - Universitetet i Oslo (uio.no)</p>
<p>Det er samtidig viktig at studieårsansvarlig og PMR aktivt etterspør alternative litteraturanbefalinger, og sikrer at den faglige prosessen har vært forsvarlig og inkluderende. Studieårsansvarlig har et særlig ansvar for å vurdere forslag om litteratur ut fra et helhetlig perspektiv.</p>	<p>Behandlet i PMR møte 31.10.2023, instruksjonen ble vedtatt ved dekanvedtak.</p>	<p>Inntatt følgende setning i Instruks for studieårsansvarlig, punkt 12-1: «Overordnet og helhetlig ansvar for emne/fagbeskrivelser, læringsmål og litteratur for alle emner/fag som inngår i studieåret. Kan ved behov fremme eget forslag til PMR om endring av nevnte punkter, eget forslag skal forelegges ansvarlig faglærer før oversendelse til PMR. Ansvaret inkluderer å også aktivt etterspørre alternative fremstillinger til hovedlitteratur og påse at slike blir vurdert av ansvarlig faglærer og faglærergruppen. Studieårsansvarlig har det overordnede ansvaret for prosessen ved forslag av endring av nevnte punkter, med det ansvar for at den er forsvarlig og inkluderende.»</p> <p>Inntatt følgende obligatoriske punkt i skjema for innmelding av endring av litteratur på studieårene: «Kan studentene velge mellom flere alternativer for hovedlitteratur i dette faget», dersom «Nei» blir man bedt om å begrunne hvorfor. Innsendte forslag blir samlet som del av prosessen og oversendt studieårsansvarlig.</p>

<p>Arbeidsgruppen gjør for ordens skyld oppmerksom på at faglærere står fritt til å vurdere og å anbefale lærebøker overfor studenter ellers i undervisningssammenheng (kap. 5.6).</p>		<p>Inntatt på veiledningssiden for ansvarlig faglærere, under «Flere alternativer av hovedlitteraturen i obligatoriske emner», siste avsnitt: Fastsettelse av læringsmål og litteratur på Masterstudiet i rettsvitenskap - For ansatte - Universitetet i Oslo (uio.no)</p>
<p>Arbeidsgruppen vil anbefale at litteraturen i faget aktivt evalueres i fakultetets ordinære ordninger for evaluering (kap. 5.7).</p> <p>Litteraturen bør også evalueres og fagfellevalueres i forbindelse med periodiske emneevalueringer og i helhetlige periodevise studieprogramevalueringer.</p>		<p>Det stilles allerede to spørsmål knyttet litteratur i det faste spørsmålbatteriet som brukes på studentevalueringer, spørsmål 7 ble justert. Studentene blir spurt «Hvilke kilder til kunnskap i emnet har du benyttet?» Alternativene ble justert til dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedlitteratur • Innføringslitteratur • Tilleggslitteratur • Faglige artikler jeg finner selv • Faglige bøker jeg finner selv • Rettspraksis • Lovforarbeider • Lovkommentarer/lovnoter, f.eks. i Lovdata, Gyldendal Rettsdata eller Karnov • Andre faglige utredninger og rapporter
<p>Arbeidsgruppen anbefaler at PMRs og studieårsansvarliges rolle i beslutningsprosessen blir gjort tydeligere og anbefaler at forfattere av lærebøker ikke kan opptre i disse rollene når beslutningen om å innta læreboken som anbefalt litteratur skal tas (kap. 5.8).</p>	<p>Behandlet i PMR møte 31.10.2023, instruksen ble vedtatt ved dekanvedtak.</p> <p>Styrings- og administrasjonsreglementet legges frem for styret i juni.</p>	<p>Instruks for studieårsansvarlig punkt 7 faglærer er justert slik: «Innstillinger i saker på sitt studieår som legges frem for vedtak, enten i PMR eller for prodekan for studier som fullmaktsak. Studieårsansvarlig skal ikke innstille i litteratursaker hvor en selv har en aktuell lærebok i faget, slike saker skal innstilles av en annen studieårsansvarlig.»</p> <p>Forslag om revidert punkt om behandlingen av litteratursaker i Styrings- og administrasjonsreglementet er slik: PMR som helhet behandler forslag om emnebeskrivelser, læringsmål og hovedlitteratur og endringer av dette på de</p>

		<p>obligatoriske emnene på MiR. PMR som helhet og PMRs medlemmer kan innhente forslag fra fagmiljøene om alternativ hovedlitteratur som av eget tiltak. Slike forslag skal forelegges ansvarlig faglærer før det oversendes til PMR for behandling.</p> <p>For litteratursaker hvor ansvarlig faglærer eller faglærer har en aktuell bok i faget, eller hvor det er uenighet i faglærergruppen om litteraturen, skal saken alltid løftes opp til PMR for behandling.</p>
Arbeidsgruppen vurderer det slik at fakultetets nåværende praksis ved at inhabilitetsreglene i utgangspunktet bare får gjennomslag i PMRs behandling av litteraturanbefalingene bør skjerpes noe inn. Etter arbeidsgruppens oppfatning bør heller ikke en studieårsansvarlig – som har en aktuell lærebok i et fagområde på studieåret – innstille til PMR på lærebøker i fagområdet, men heller vike sete for en settestudieårsansvarlig (kap. 5.8).	Behandlet i PMR møte 31.10.2023, instruksen ble vedtatt ved dekanvedtak.	Instruks for studieårsansvarlig punkt 7 faglærer er justert slik: «Innstillinger i saker på sitt studieår som legges frem for vedtak, enten i PMR eller for prodekan for studier som fullmaktsak. Studieårsansvarlig skal ikke innstille i litteratursaker hvor en selv har en aktuell lærebok i faget, slike saker skal innstilles av en annen studieårsansvarlig.»
Arbeidsgruppen anbefaler at nettskjemaet for å gi oppdateringer om emneinnhold gis en dobbeltfunksjon, både å redegjøre for forslagene til endringer og å redegjøre for hvordan prosessen med inkludering fagmiljøet og innhenting av råd fra andre har vært gjennomført (kap. 5.9).		Skjemaet er oppdatert med følgende obligatoriske spørsmål: «Ansvarlig faglærer skal legge til rette for en god prosess hvor alle faglærerne blir inkludert, gitt informasjon og hørt. Gi en kort beskrivelse av prosessen som har ledet frem til dette forslaget. «
Arbeidsgruppen vurderer det som fornuftig at ansvaret for å sikre at ulike faglige perspektiver tas hensyn til og å vurdere om det finnes alternative aktuelle fremstillinger, også fremgår uttrykkelig av instruksen. F.eks. ved at det føyes til en setning i tråd med retningslinjene som allerede er vedtatt av PMR: «Ansvarlig faglærer skal ved beslutninger	Behandlet i PMR møte 31.10.2023, instruksen ble vedtatt ved dekanvedtak.	Instruks for ansvarlig faglærer punkt 4-2 er oppdatert slik: «Læringsmål og litteratur, i samarbeid med faglærergruppen. Ansvar for å foreslå endring av nevnte punkter, slike forslag skal utarbeides i samarbeid med oppnevnte faglærere. Ansvarlig faglærer skal legge til rette for gode prosesser ved endring av nevnte punkter, hvor faglærerne blir hørt og inkludert. Ansvarlig faglærer skal tilstrebe en god kjønnsmessig balanse blant forfatterne oppsatt som

<p>om innføringslitteratur og hovedlitteratur sikre at det tar tilbørlig hensyn til alternative faglige synspunkter, og at alternativ litteratur der slik foreligger, inkluderes i faget.» (kap. 5.10).</p>		<p>hovedlitteratur. Videre skal ansvarlig faglærer påse at aktuelle mangfolds-, likestillings- og inkluderingsperspektiv inkluderes i faget. Ansvarlig faglærer skal ved beslutninger om innføringslitteratur og hovedlitteratur sikre at det tas tilbørlig hensyn til alternative faglige synspunkter, og at alternativ litteratur der slik foreligger, inkluderes i faget»</p>
<p>Når ansvarlig eller annen faglærer har en aktuell lærebok i faget er det særlig viktig at det er dokumentert at alle faglærerne i faget er orientert og involvert i forberedelsen av sakene om litteratur. Det er også særlig viktig at andre alternative lærebøker er vurdert, og at det kan begrunnes hvorfor disse andre lærebøkene ikke er tatt inn som innførings- eller hovedlitteratur.</p> <p>Arbeidsgruppen vurderer det slik at det er viktig at faglige vurderinger skjer i åpent lende – at diskusjoner skjer på avtalte møtetidspunkter i faglærergruppen, og i åpen kommunikasjon innad i faglærergruppen. Dersom det er tale om en liten faglærergruppe, så kan det være særlig grunn til å orientere studieårsansvarlig og/eller studiedekan på et tidlig tidspunkt om mulige revisjoner av litteraturlisten, aktuelle lærebøker og hvilke foreløpige vurderinger faglærerne og ansvarlige faglærere har gjort. Dersom en ansvarlig faglærer har en lærebok i faget så er det også grunn til at studieårsansvarlig, studiedekan og PMR legger an en noe bredere vurdering av saken og mer intens prøving, enn i situasjoner der ansvarlig faglærer ikke har</p>	<p>Behandlet i PMR møte 31.10.2023, Styrings- og administrasjonsreglementet legges frem for styret i juni.</p>	<p>Skjema for innmelding av endringer av litteratur og læringsmål er oppdatert med følgende spørsmål: «Meld inn her dersom du som ansvarlig faglærer eller en av faglærerne har en aktuell bok innen fagområdet hvor det foreslås endringer. Meld også i fra dersom det er uenighet i faglærergruppen om endringsforslaget.»</p> <p>Og spørsmålet: «Ansvarlig faglærer skal legge til rette for en god prosess hvor alle faglærerne blir inkludert, gitt informasjon og hørt. Gi en kort beskrivelse av prosessen som har ledet frem til dette forslaget. «</p> <p>Forslag om revidert punkt om behandlingen av litteratursaker i Styrings- og administrasjonsreglementet er slik: PMR som helhet behandler forslag om emnebeskrivelser, læringsmål og hovedlitteratur og endringer av dette på de obligatoriske emnene på MiR. PMR som helhet og PMRs medlemmer kan innhente forslag fra fagmiljøene om alternativ hovedlitteratur som av eget tiltak. Slike forslag skal forelegges ansvarlig faglærer før det oversendes til PMR for behandling. For litteratursaker hvor ansvarlig faglærer eller faglærer har en aktuell bok i faget, eller hvor det er uenighet i faglærergruppen om litteraturen, skal saken alltid løftes opp til PMR for behandling.</p>

<p>lærebok i faget. Slike saker bør som et utgangspunkt ikke behandles av studiedekanen på fullmakt (kap. 5.11).</p>		
<p>Arbeidsgruppen foreslår at PMR gis kompetanse til å innhente forslag fra fagmiljøet om alternativ hovedlitteratur av eget tiltak (kap. 5.10).</p>	<p>Behandlet i PMR møte 31.10.2023, Styrings- og administrasjonsreglementet legges frem for styret i juni.</p>	<p>Forslag om revidert punkt om behandlingen av litteratursaker i Styrings- og administrasjonsreglementet er slik:</p> <p>PMR som helhet behandler forslag om emnebeskrivelser, læringsmål og hovedlitteratur og endringer av dette på de obligatoriske emnene på MiR. PMR som helhet og PMRs medlemmer kan innhente forslag fra fagmiljøene om alternativ hovedlitteratur som av eget tiltak. Slike forslag skal forelegges ansvarlig faglærer før det oversendes til PMR for behandling. For litteratursaker hvor ansvarlig faglærer eller faglærer har en aktuell bok i faget, eller hvor det er uenighet i faglærergruppen om litteraturen, skal saken alltid løftes opp til PMR for behandling.</p>
<p>Arbeidsgruppen fremhever for saker der det er uenighet om faglitteraturen betydningen av en åpen, klar og dokumentert prosess som gir grunnlag for balanserte, helhetlige vurderinger, der alle i fagmiljøet oppfatter at deres synspunkter gjenfinnes og er vurdert (kap. 5.12). Arbeidsgruppen vil fremheve det som hensiktsmessig i slike saker å opplyse saken bredt for studieårsansvarlig, studiedekan og PMR (kap. 5.12). I slike saker bør ikke beslutningen tas av studiedekanen alene, slik det vanlige reglementet legger opp til, men bør regelmessig løftes til PMR for å sikre tilstrekkelig åpenhet, og å gi anledninger for etterprøving av vedtak og prosess. Helt</p>	<p>Behandlet i PMR møte 31.10.2023, Styrings- og administrasjonsreglementet legges frem for styret i juni.</p>	<p>Forslag om revidert punkt om behandlingen av litteratursaker i Styrings- og administrasjonsreglementet er slik:</p> <p>PMR som helhet behandler forslag om emnebeskrivelser, læringsmål og hovedlitteratur og endringer av dette på de obligatoriske emnene på MiR. PMR som helhet og PMRs medlemmer kan innhente forslag fra fagmiljøene om alternativ hovedlitteratur som av eget tiltak. Slike forslag skal forelegges ansvarlig faglærer før det oversendes til PMR for behandling. For litteratursaker hvor ansvarlig faglærer eller faglærer har en aktuell bok i faget, eller hvor det er uenighet i faglærergruppen om litteraturen, skal saken alltid løftes opp til PMR for behandling.</p>

unntaksvis kan det tenkes at det er hensiktsmessig å innhente eksterne vurderinger, men da først og fremst fordi uenighetene står i veien for en forsvarlig intern saksbehandling (kap. 5.13).		
--	--	--